



Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 16. julija 2020*

„Predhodno odločanje – Delavci migranti – Socialna varnost – Zakonodajna, ki se uporablja – Uredba (EGS) št. 1408/71 – Člen 14(2)(a) – Pojem ‚oseba, ki je zaposlena kot član potujočega osebja v podjetju‘ – Uredba (ES) št. 883/2004 – Člen 13(1)(b) – Pojem ‚delodajalec‘ – Vozniki tovornih vozil, ki običajno opravljajo dejavnost zaposlene osebe v dveh ali več državah članicah ali v državah Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA) – Vozniki tovornih vozil, ki so sklenili pogodbo o zaposlitvi s podjetjem, vendar so pod dejanskim nadzorom drugega podjetja s sedežem v državi članici stalnega prebivališča teh voznikov – Določitev podjetja, ki ima status ‚delodajalca‘“

V zadevi C-610/18,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Centrale Raad van Beroep (pritožbeno sodišče za zadeve s področja socialnega varstva in javnih uslužbencev, Nizozemska) z odločbo z dne 20. septembra 2018, ki je na Sodišče prispela 25. septembra 2018, v postopku

AFMB Ltd in drugi

proti

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, R. Silva de Lapuerta, podpredsednica, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, E. Regan (poročevalec), P. G. Xuereb, predsedniki senatov, L. S. Rossi, predsednica senata, I. Jarukaitis, predsednik senata, E. Juhász, M. Ilešič, J. Malenovský, T. von Danwitz, sodniki, C. Toader, sodnica, C. Lycourgos in A. Kumin, sodnika,

generalni pravobranilec: P. Pikamäe,

sodni tajnik: M.-A. Gaudissart, namestnik sodnega tajnika,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 17. septembra 2019,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za AFMB Ltd in druge M. van Dam, advocaat,
- za Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank H. van der Most in M. Wickenhagen, agenta,
- za nizozemsko vlado M. K. Bulterman, P. Huurnink in J. Hoogveld, agenti,

* Jezik postopka: nizozemščina.

- za češko vlado M. Smolek, J. Vlácil in J. Pavliš, agenti,
- za francosko vlado A.-L. Desjonquères, A. Daly in R. Coesme, agenti,
- za ciprsko vlado N. Ioannou in D. Kalli, agentki,
- za madžarsko vlado M. Z. Fehér, M. Tátrai in V. Kiss, agenti,
- za avstrijsko vlado J. Schmoll in G. Hesse, agenta,
- za vlado Združenega kraljestva Z. Lavery, agentka, skupaj s K. Apps, barrister,
- za Evropsko komisijo D. Martin in M. van Beek, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 26. novembra 2019

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 14, točka 1(a), in člena 14, točka 2(a), Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, v različici, kakor je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 3), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 631/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 10) (v nadaljevanju: Uredba št. 1408/71), ter člena 12 in člena 13(1)(b) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 465/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 (UL 2012, L 149, str. 4) (v nadaljevanju: Uredba št. 883/2004).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med AFMB Ltd, družbo s sedežem na Cipru, in vozniki tovornih vozil v mednarodnem prometu na eni strani ter Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (upravni odbor zavoda za socialno zavarovanje, Nizozemska, v nadaljevanju: Svb) na drugi strani glede odločb, s katerimi je Svb ugotovil, da se za te voznike tovornih vozil uporablja nizozemska zakonodaja na področju socialne varnosti.

Pravni okvir

Uredba št. 1408/71

- 3 Naslov II Uredbe št. 1408/71, „Določitev zakonodaje, ki se uporablja“, zajema člene od 13 do 17.
- 4 Člen 13 te uredbe, naslovljen „Splošna pravila“, določa:

„1. Ob upoštevanju členov 14c in 14f se za osebe, za katere velja ta uredba, uporablja zakonodaja samo ene države članice. Zakonodaja, ki se uporabi, se določi v skladu z določbami tega naslova.

2. V skladu s členi 14 do 17:

- (a) za osebo, zaposleno na ozemlju ene države članice, velja zakonodaja te države, tudi če stalno prebiva na ozemlju druge države članice ali če je registrirani sedež ali poslovna enota podjetja ali posameznika, ki osebo zaposluje, na ozemlju druge države članice;

[...]“

5 Člen 14 navedene uredbe določa:

„Člen 13(2)(a) se uporablja v skladu z naslednjimi izjemami in posebnostmi:

1. (a) Za osebo, zaposleno na ozemlju države članice v podjetju, kateremu običajno pripada, in ki jo to podjetje napoti na ozemlje druge države članice, da tam opravlja delo za to podjetje, še naprej velja zakonodaja prve države članice, če predvideno trajanje tega dela ne presega 12 mesecev in če oseba ni poslana^[1], da nadomesti drugo osebo, ki ji je potekla napotitev.

[...]

2. Za osebo, ki je običajno zaposlena na ozemlju dveh ali več držav članic, se veljavna zakonodaja določi na naslednji način:

- (a) za oseb[o], ki je zaposlena kot član potujočega ali letalskega osebja v podjetju, ki za najem ali plačilo ali na lasten račun opravlja storitve mednarodnega prevoza potnikov ali blaga po železnici, cesti, zraku ali celin[sk]ih plovnihih poteh in ki ima svoj statutarni sedež ali poslovno enoto na ozemlju države članice, velja zakonodaja te države z naslednjimi omejitvami:

[...]

- (ii) kadar je oseba pretežno zaposlena za ozemlju države članice, kjer stalno prebiva, zanj velja zakonodaja te države, tudi če podjetje, ki jo zaposluje, nima statutarnega sedeža ali poslovne enote ali podružnice ali stalnega predstavništva na tem ozemlju;

[...]“

6 V skladu s členom 84a Uredbe št. 1408/71 se morajo nosilci in osebe, ki jih zajema ta uredba, medsebojno obveščati in sodelovati, da se zagotovi pravilno izvajanje te uredbe.

Uredba (EGS) št. 574/72

7 Člen 12a Uredbe Sveta (EGS) št. 574/72 z dne 21. marca 1972 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe št. 1408/71, kakor je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo št. 118/97, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 647/2005 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. aprila 2005 (UL 2005, L 117, str. 1) (v nadaljevanju: Uredba št. 574/72), med drugim določa pravila za izmenjavo informacij med nacionalnimi organi, pristojnimi za izvajanje člena 14(2) Uredbe št. 1408/71.

Uredba št. 883/2004

8 V uvodnih izjavah 1, 4, 18a in 45 Uredbe št. 883/2004 je navedeno:

- „(1) Pravila za koordinacijo nacionalnih sistemov socialne varnosti spadajo v okvir prostega gibanja oseb in morajo prispevati k izboljšanju njihovega življenjskega standarda in pogojev za zaposlitev.

[...]

(4) Treba je spoštovati posebne značilnosti nacionalnih zakonodaj na področju socialne varnosti in zato oblikovati le [en] sistem koordinacije.

[...]

(18a) Načelo enotne veljavne zakonodaje je zelo pomembno in bi ga bilo treba okrepiti. [...]

[...]

(45) Države članice ne morejo zadovoljivo doseči cilja predlaganih ukrepov, to je koordinacije ukrepov za zagotovitev učinkovitega uresničevanja pravice do prostega gibanja oseb, in ga je zaradi obsega in učinkov ukrepov torej lažje doseči na ravni Skupnosti, Skupnost lahko sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. [...]"

9 Člen 2 te uredbe, naslovljen „Osebna veljavnost“, v odstavku 1 določa:

„Ta uredba se uporablja za državljane države članice, osebe brez državljanstva in begunce, ki stalno prebivajo v državi članici, za katere velja ali je veljala zakonodaja ene ali več držav članic, ter za njihove družinske člane in preživele osebe.“

10 Naslov II navedene uredbe, „Določitev zakonodaje, ki se uporablja“, zajema člene od 11 do 16 te uredbe.

11 Člen 11 iste uredbe, naslovljen „Splošna pravila“, določa:

„1. Za osebe, za katere se uporablja ta uredba, velja zakonodaja ene same države članice. Ta zakonodaja se določi v skladu s tem naslovom.

[...]

3. V skladu s členi 12 do 16 velja:

(a) za osebo, ki opravlja dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe v državi članici zakonodaja te države članice;

[...]“

12 Člen 12 Uredbe št. 883/2004, naslovljen „Posebna pravila“, določa:

„1. Za osebo, ki opravlja dejavnost zaposlene osebe v državi članici v imenu delodajalca, ki tam običajno opravlja svojo dejavnost in jo ta delodajalec napoti v drugo državo članico, da opravlja delo v imenu tega delodajalca, še naprej velja zakonodaja prve države članice, pod pogojem, da predvideno trajanje takega dela ne presega 24 mesecev in če ta oseba ni poslana, da nadomesti drugo napoteno osebo.

2. Za osebo, ki običajno opravlja dejavnost samozaposlene osebe v državi članici in ki gre opravljat podobno dejavnost v drugo državo članico, še naprej velja zakonodaja prve države članice, če predvideno trajanje take dejavnosti ne presega štiriindvajset mesecev.“

13 Člen 13(1) te uredbe določa:

„Za osebo, ki običajno opravlja dejavnost zaposlene osebe v dveh ali več državah članicah, velja:

- (a) zakonodaja države članice stalnega prebivališča, če ta oseba opravlja znaten del svoje dejavnosti v tej državi članici; ali
- (b) če ta oseba ne opravlja znatnega dela svoje dejavnosti v državi članici stalnega prebivališča:
 - (i) zakonodaja države članice, v kateri je statutarni sedež ali poslovna enota podjetja ali delodajalca, če je ta oseba zaposlena pri enem podjetju ali delodajalcu; ali

[...]“

14 Naslov V navedene uredbe, „Druge določbe“, v členu 76, naslovljenem „Sodelovanje“, med drugim določa različne možnosti in medsebojne obveznosti obveščanja in sodelovanja za nosilce in osebe, ki jih zajema navedena uredba.

15 Naslov VI te uredbe, ki se nanaša na prehodne in končne določbe, zajema člene od 87 do 91 te uredbe.

16 Člen 90 Uredbe št. 883/2004, naslovljen „Razveljavitev“, v odstavku 1 določa:

„Z datumom začetka uporabe te uredbe se razveljavi Uredba [št. 1408/71].

Vendar pa Uredba [št. 1408/71] ostane v veljavi in pravno učinkuje za namene:

[...]

- (c) Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru [z dne 2. maja 1992 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 52, str. 3)] in Sporazuma med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi strani o prostem gibanju oseb[, podpisanega 21. junija 1999 v Luxembourgu in v imenu Evropske skupnosti odobrenega s Sklepom Sveta in Komisije 2002/309/ES, Euratom glede sporazuma o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju z dne 4. aprila 2002 o sklenitvi sedmih sporazumov s Švicarsko konfederacijo (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 41, str. 89)], in drugih sporazumov, ki se sklicujejo na Uredbo [št. 1408/71], dokler se navedena sporazuma ne spremenita glede na to uredbo.“

Uredba (ES) št. 987/2009

17 Člen 16 Uredbe (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe št. 883/2004 (UL 2009, L 284, str. 1), kot je razvidno iz njegovega naslova, določa postopek za uporabo člena 13 Uredbe št. 883/2004.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

18 Družba AFMB, ki je bila ustanovljena 10. maja 2011 na Cipru, je s prevoznimi podjetji s sedežem na Nizozemskem sklenila pogodbe o upravljanju voznega parka, v katerih se je proti plačilu provizije zavezala, da bo poskrbela za upravljanje težkih tovornih vozil, ki jih ta podjetja uporabljajo v okviru svojih dejavnosti, v imenu navedenih podjetij in na njihovo tveganje. Družba AFMB je za različna obdobja med 1. oktobrom 2011 in 26. majem 2015 sklenila tudi pogodbe o zaposlitvi z vozniki

tovornih vozil v mednarodnem prometu, ki prebivajo na Nizozemskem. V teh pogodbah je bila družba AFMB imenovana za delodajalca teh delavcev in je bilo določeno, da se uporablja ciprsko delovno pravo.

- 19 V skladu z ugotovitvami predložitvenega sodišča zadevni vozniki tovornih vozil v mednarodnem prometu pred sklenitvijo teh pogodb o zaposlitvi niso nikoli niti živeli niti delali na Cipru. Med izvajanjem teh pogodb so še naprej živeli na Nizozemskem in v imenu navedenih prevoznih podjetij svojo dejavnost opravljali v dveh ali več državah članicah, nekateri od teh voznikov pa tudi v eni ali več državah Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA). Iz predložitvene odločbe je razvidno tudi, da ti vozniki tovornih vozil v tem obdobju na Nizozemskem niso opravljali znatnega dela svojih dejavnosti. Poleg tega so bili nekateri prej zaposleni v istih podjetjih.
- 20 Družba AFMB je na podlagi člena 16 Uredbe št. 987/2009 za isto obdobje od Svb zahtevala, naj potrdi, da za voznike tovornih vozil v mednarodnem prometu, s katerimi je sklenila navedene pogodbe o zaposlitvi, na podlagi člena 13 Uredbe št. 883/2004 ne velja nizozemska zakonodaja na področju socialne varnosti. Glede tega je med drugim navedla, da pristojni ciprski nosilec tem voznikom tovornih vozil ne more izdati potrdil A1, dokler Svb ne potrdi, da se nizozemska zakonodaja na področju socialne varnosti zanje ne uporablja.
- 21 Svb je z odločbami, sprejetimi oktobra 2013, ugotovil, da se nizozemska zakonodaja na področju socialne varnosti uporablja za voznike tovornih vozil, in izdal potrdila A1 v tem smislu.
- 22 Te odločbe so bile po ugovoru, ki ga je vložila družba AFMB, potrjene z odločbami Svb, sprejetimi julija 2014.
- 23 Družba AFMB in več voznikov tovornih vozil, ki so z njo sklenili pogodbe o zaposlitvi, so pri rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu, Nizozemska) vložili tožbo zoper zadnjenavedene odločbe Svb. To sodišče je s sodbo z dne 25. marca 2016 to tožbo zavrnilo.
- 24 Družba AFMB in del teh voznikov tovornih vozil so vložili pritožbo pri predložitvenem sodišču.
- 25 Po navedeni tožbi sta bila postopek dialoga in spravni postopek, ki ju je glede potrdil A1, ki jih je izdal Svb, začel pristojni ciprski nosilec v skladu s Sklepom št. A1 upravne komisije za koordinacijo sistemov socialne varnosti z dne 12. junija 2009 o vzpostavitvi dialoga in spravnega postopka v zvezi z veljavnostjo dokumentov, določitvi zakonodaje, ki se uporablja, ter dodeljevanju dajatev v skladu z Uredbo št. 883/2004 (UL 2010, C 106, str. 1), prekinjena.
- 26 Predložitveno sodišče se v okviru spora o glavni stvari sprašuje, na prvem mestu, ali je treba voznike tovornih vozil v postopku v glavni stvari šteti za „del osebja“ družbe AFMB ali prevoznih podjetij v smislu člena 14, točka 2(a), Uredbe št. 1408/71 in ali je treba opredeliti, da je njihov „delodajalec“ v smislu člena 13(1)(b) Uredbe št. 883/2004 prvonavedena družba ali drugonavedena podjetja. To sodišče želi tako določiti podjetje ali podjetja, ki jim je treba priznati status delodajalca navedenih voznikov za namene uporabe teh določb, in merila, ki jih je treba upoštevati glede tega. To vprašanje naj bi bilo odločilno za spor o glavni stvari, ker naj bi omogočalo opredelitev nacionalne zakonodaje na področju socialne varnosti, ki se uporablja za te voznike.
- 27 Glede tega predložitveno sodišče opozarja, da uredbi št. 1408/71 in št. 883/2004 niti ne opredeljujeta pojma „delodajalec“ niti glede tega ne napotujeta na nacionalne zakonodaje.
- 28 To sodišče pa meni, da obstajajo številni elementi, ki govorijo v prid razlagi prava Unije v smislu, da je treba v zadevi, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, status delodajalca voznikov tovornih vozil priznati prevoznim podjetjem, vendar ugotavlja, da ima taka razlaga tudi slabosti v smislu opredelitve nacionalne zakonodaje, ki se uporablja na področju socialne varnosti.

- 29 Na drugem mestu, če bi Sodišče menilo, da je treba podjetje, ki je z vozniki tovornih vozil sklenilo pogodbe o zaposlitvi, kot je družba AFMB, šteti za njihovega delodajalca, se predložitveno sodišče sprašuje, ali je treba za položaj v obravnavanem primeru po analogiji uporabiti posebne pogoje za ureditev napotitve, določeno v uredbah št. 1408/71 in št. 883/2004.
- 30 Na tretjem mestu, v primeru, navedenem v prejšnji točki, in če bi bil odgovor na drugo vprašanje nikalen, se predložitveno sodišče sprašuje, ali okoliščine, kakršne so te v postopku v glavni stvari, pomenijo zlorabo pravice. Glede tega navaja, da so imeli v obravnavanem primeru prevozna podjetja iz postopka v glavni stvari in družba AFMB – čeprav pravo Unije določa svobodo ustanavljanja – očitno skupni bistveni cilj zaobiti nizozemsko zakonodajo in ureditev z umetnim ustvarjanjem pogojev, ki omogočajo pridobitev koristi iz prava Unije. Če bi bila ugotovljena taka zloraba, se to sodišče sprašuje o posledicah, ki bi jih bilo treba iz tega izpeljati za rešitev spora o glavni stvari.
- 31 V teh okoliščinah je Centrale Raad van Beroep (pritožbeno sodišče za zadeve s področja socialnega varstva in javnih uslužbencev, Nizozemska) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. (a) Ali je treba člen 14, točka 2(a), Uredbe [št. 1408/71] razlagati tako, da se v okoliščinah, kakršne so te v [sporu o] glavni stvari, šteje, da spada voznik tovornega vozila v mednarodnem prometu, ki je v delovnem razmerju, med vozno oseboje:
- (i) prevoznega podjetja, ki je zadevno osebo najelo, ki mu je zadevna oseba dejansko za nedoločen čas v celoti na voljo, ki dejansko izvaja pristojnost za dajanje navodil zadevni osebi in ki ga dejansko bremenijo stroški dela, ali
 - (ii) podjetja, ki je z voznikom tovornega vozila formalno sklenilo pogodbo o zaposlitvi in ki je v skladu z dogovorom s prevoznim podjetjem iz točke (a) zadevni osebi izplačevalo plačo in od nje plačevalo prispevke v državi članici, v kateri je sedež tega podjetja, in ne v državi članici, v kateri je sedež prevoznega podjetja iz točke (i);
 - (iii) tako podjetja iz točke (i) kot tudi podjetja iz točke (ii)?
- (b) Ali je treba člen 13(1)(b) Uredbe (ES) št. 883/2004 razlagati tako, da se v okoliščinah, kakršne so te v postopkih v glavni stvari, šteje za delodajalca voznika tovornega vozila v mednarodnem prometu, ki je v delovnem razmerju:
- (i) prevozno podjetje, ki je zadevno osebo najelo, ki mu je zadevna oseba dejansko za nedoločen čas v celoti na voljo, ki dejansko izvaja pristojnost za dajanje navodil zadevni osebi in ki ga dejansko bremenijo stroški dela, ali
 - (ii) podjetje, ki je z voznikom tovornega vozila formalno sklenilo pogodbo o zaposlitvi in ki je v skladu z dogovorom s prevoznim podjetjem iz točke (i) zadevni osebi izplačevalo plačo in od nje plačevalo prispevke v državi članici, v kateri je sedež tega podjetja, in ne v državi članici, v kateri je sedež prevoznega podjetja iz točke (i);
 - (iii) tako podjetje iz točke (i) kot podjetje iz točke (ii)?
2. Če se v okoliščinah, kakršne so te v postopkih v glavni stvari, za delodajalca šteje podjetje iz vprašanja 1(a)(ii) in vprašanja 1(b)(ii):

Ali veljajo v [sporu o] glavni stvari po analogiji v celoti ali deloma posebne zahteve, na podlagi katerih se lahko delodajalci, kot so agencije za zagotavljanje začasnega dela in drugi posredniki, sklicujejo na izjeme od načela države zaposlitve iz člena 14, točka 1(a), Uredbe [št. 1408/71] in člena 12 Uredbe [št. 883/2004] tudi za uporabo člena 14, točka 2(a), Uredbe [št. 1408/71] in člena 13(1)(b) Uredbe [št. 883/2004]?

3. Če se v okoliščinah, kakršne so te v [sporu o] glavni stvari, šteje za delodajalca podjetje iz vprašanja 1(a)(ii) in vprašanja 1(b)(ii) ter se na drugo vprašanje odgovori nikalno:

Ali gre pri dejanskem stanju in v okoliščinah, [ki so značilne za spor o glavni stvari], za položaj, ki pomeni zlorabo prava Unije in/ali zlorabo prava Efte? Če je tako, kakšna je posledica tega?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve

- 32 Češka, ciprska in avstrijska vlada ter vlada Združenega kraljestva dvomijo o uporabi *ratione temporis* Uredbe št. 1408/71 v sporu o glavni stvari, ker so vsa zadevna obdobja dejavnosti nastopila po datumu, ko je bila ta uredba nadomeščena z Uredbo št. 883/2004. Zato menijo, da bi moralo Sodišče na postavljena vprašanja odgovoriti le v delu, v katerem se nanašajo na Uredbo št. 883/2004.
- 33 Glede tega je treba ugotoviti, kot je razvidno iz točke 18 te sodbe, da so vsa obdobja, v katerih so bili vozniki tovornih vozil v postopku v glavni stvari z družbo AFMB povezani s pogodbo o zaposlitvi, nastopila po 1. maju 2010, ko je bila Uredba št. 1408/71 razveljavljena in nadomeščena z Uredbo št. 883/2004.
- 34 Iz tega sledi, da se zadnjenavedena uredba uporablja za položaj voznikov tovornih vozil v postopku v glavni stvari, ki so poklicno dejavnost opravljali v dveh ali več državah članicah.
- 35 Glede voznikov tovornih vozil v postopku v glavni stvari, ki so poklicno dejavnost opravljali v eni ali več državah članicah in v eni ali več državah Efte, je treba opozoriti, da je Uredba št. 1408/71 v skladu s členom 90 Uredbe št. 883/2004 ostala veljavna, njeni pravni učinki pa so bili ohranjeni zlasti za namene Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in Sporazuma med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi strani glede prostega gibanja oseb, dokler navedena sporazuma nista bila spremenjena glede na Uredbo št. 883/2004. Zadnjenavedena uredba pa se je po takih spremembah začela uporabljati šele 1. aprila 2012 za Švicarsko konfederacijo in 1. junija 2012 za Islandijo, Lihtenštajn in Norveško.
- 36 Uredba št. 1408/71 je torej v teh državah Efte še veljala v delu obdobj iz postopka v glavni stvari in če so vozniki tovornih vozil opravljali dejavnost na ozemlju ene od teh držav v obdobjih pred enim od teh datumov, kar mora preveriti predložitveno sodišče, bi se ta uredba v tem delu uporabljala.
- 37 V teh okoliščinah je treba za to, da se predložitvenemu sodišču zagotovijo vsi koristni elementi odgovora, v okviru te zadeve upoštevati Uredbo št. 1408/71 in Uredbo št. 883/2004.

Prvo vprašanje

- 38 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 14, točka 2(a), Uredbe št. 1408/71 in člen 13(1)(b) Uredbe št. 883/2004 razlagati tako, da je delodajalec voznika tovornega vozila v mednarodnem prometu v smislu teh določb prevozno podjetje, ki je tega voznika zaposlilo in ki mu je bil ta voznik dejansko popolnoma na voljo, ki izvaja dejanski nadzor nad navedenim voznikom ter v praksi nositi ustrezajoče stroške plač, ali podjetje, s katerim je navedeni voznik tovornega vozila sklenil pogodbo o zaposlitvi in ki temu vozniku v skladu z dogovorom, sklenjenim s prevoznim podjetjem, izplačuje plačo.
- 39 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da to vprašanje izhaja iz nesoglasja med strankama v postopku v glavni stvari glede nacionalne zakonodaje na področju socialne varnosti, ki se uporablja za voznike tovornih vozil v mednarodnem prometu, ki so sklenili pogodbe o zaposlitvi z družbo AFMB, vendar dejavnost opravljajo v imenu prevoznih podjetij iz postopka v glavni stvari. Svb namreč meni, da je treba za delodajalce teh voznikov opredeliti le ta prevozna podjetja s sedežem na Nizozemskem, tako da se za te voznike uporablja nizozemska zakonodaja, medtem ko družba AFMB in navedeni vozniki tovornih vozil menijo, da je treba za delodajalca opredeliti družbo AFMB in da se zanje, ker je sedež te družbe na Cipru, uporablja ciprska zakonodaja.

- 40 Glede tega je treba opozoriti, da določbe naslova II Uredbe št. 1408/71, katerega del je člen 14, točka 2(a), te uredbe, in določbe naslova II Uredbe št. 883/2004, katerega del je člen 13(1)(b) te uredbe, pomenijo popolna in enotna sistema kolizijskih pravil. Te določbe niso namenjene le temu, da se preprečijo hkratna uporaba več nacionalnih zakonodaj in zapleti, ki jih ta lahko povzroči, temveč tudi temu, da se zagotovi, da osebe, ki spadajo na področje uporabe teh uredb, ne ostanejo brez zaščite na področju socialne varnosti, ker ni zakonodaje, ki bi jo bilo mogoče uporabiti zanje (glej v tem smislu sodbi z dne 1. februarja 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, točka 58, in z dne 25. oktobra 2018, Walltopia, C-451/17, EU:C:2018:861, točka 41).
- 41 Kadar torej oseba spada na osebno področje uporabe Uredbe št. 1408/71 ali Uredbe št. 883/2004, kot je opredeljeno v členu 2 vsake od teh uredb, se načeloma uporabi pravilo enotnosti iz člena 13(1) Uredbe št. 1408/71 in člena 11(1) Uredbe št. 883/2004, nacionalna zakonodaja, ki se uporablja, pa se določi v skladu z določbami naslova II ene od teh uredb (glej v tem smislu sodbi z dne 1. februarja 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, točka 59, in z dne 25. oktobra 2018, Walltopia, C-451/17, EU:C:2018:861, točka 42).
- 42 Zato člen 13(2)(a) Uredbe št. 1408/71 in člen 11(3)(a) Uredbe št. 883/2004 določata načelo, v skladu s katerim za osebo, ki je zaposlena na ozemlju države članice, velja zakonodaja te države.
- 43 Vendar je to načelo v prvi od teh določb oblikovano „[v] skladu s členi [od] 14 do 17“ Uredbe št. 1408/71, v drugi pa „[v] skladu s členi [od] 12 do 16“ Uredbe št. 883/2004. V nekaterih posebnih položajih bi se lahko namreč z običajno uporabo navedenega načela ne preprečili, temveč nasprotno, povzročili administrativni zapleti za delavca in tudi za delodajalca ter organe socialne varnosti, ki bi lahko ovirali uresničevanje prostega gibanja oseb, zajetih s tema uredbama (glej v tem smislu sodbi z dne 13. septembra 2017, X, C-570/15, EU:C:2017:674, točka 16, in z dne 6. februarja 2018, Altun in drugi, C-359/16, EU:C:2018:63, točka 31).
- 44 Med temi posebnimi okoliščinami je primer osebe, ki je običajno zaposlena v dveh ali več državah članicah, iz člena 14, točka 2, Uredbe št. 1408/71 in člena 13(1) Uredbe št. 883/2004.
- 45 Natančneje, v skladu s členom 14, točka 2(a), Uredbe št. 1408/71 za osebo, ki je zaposlena kot član potujočega osebja v podjetju, ki v najemu, za plačilo ali na svoje stroške vodi mednarodne prevozne storitve blaga in ima sedež na ozemlju države članice, velja zakonodaja te države, če – tako kot za voznike tovornih vozil v postopku v glavni stvari, za katere se uporablja ta uredba – ta oseba ni v glavnem zaposlena na ozemlju države članice, v kateri stalno prebiva, zaradi česar bi v takem primeru zanjo veljala zakonodaja države članice njenega stalnega prebivališča.
- 46 Člen 13(1) Uredbe št. 883/2004 v točki (b)(i) določa, da za osebo, ki je običajno zaposlena v dveh ali več državah članicah in ki ne opravlja znatnega dela svoje dejavnosti v državi članici stalnega prebivališča, velja zakonodaja države članice, v kateri ima podjetje ali delodajalec svoj sedež ali poslovno enoto, če je zaposlena pri enem podjetju ali delodajalcu. Sodišče je glede tega pojasnilo, da lahko oseba spada na področje uporabe tega člena 13 le, če običajno opravlja znatne dejavnosti na ozemlju dveh ali več držav članic (glej v tem smislu sodbo z dne 13. septembra 2017, X, C-570/15, EU:C:2017:674, točki 18 in 19). Kot je razvidno iz spisa, ki ga ima na voljo Sodišče, je ta pogoj v primeru voznikov tovornih vozil v postopku v glavni stvari izpolnjen.
- 47 Iz navedb predložitvenega sodišča izhaja, da imajo vsa prevozna podjetja iz postopka v glavni stvari sedež na Nizozemskem. Glede družbe AFMB to sodišče poudarja, da je treba šteti, da je njen sedež na Cipru, tako da se je treba opreti na to predpostavko.
- 48 V teh okoliščinah in kot je v bistvu navedlo predložitveno sodišče, ima razlaga pojma „oseba, ki je zaposlena kot član [...] osebja v podjetju“ v smislu člena 14, točka 2(a), Uredbe št. 1408/71 in pojma „delodajalec“ v smislu člena 13(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004, s katerim je treba v tem okviru izenačiti

pojem „podjetje“, uporabljen v isti določbi zadnjenavedene uredbe, odločilen pomen za določitev nacionalne zakonodaje na področju socialne varnosti, ki se uporablja za voznike tovornih vozil v postopku v glavni stvari.

- 49 Glede tega je treba opozoriti, da ti uredbi pri opredelitvi pomena navedenih pojmov nikakor ne napotujeta na nacionalno zakonodajo ali prakso.
- 50 Vendar iz zahtev po enotni uporabi prava Unije in načela enakosti izhaja, da je treba pojme iz določbe prava Unije, ki za določitev svojega pomena in obsega ne napotuje izrecno na pravo držav članic, običajno v vsej Uniji razlagati avtonomno in enotno, pri čemer se ne smejo upoštevati le pojmi iz te določbe, ampak tudi njen kontekst in cilji, ki se uresničujejo z zadevno ureditvijo (sodba z dne 19. marca 2020, *Compañía de Tranvías de La Coruña*, C-45/19, EU:C:2020:224, točka 14 in navedena sodna praksa).
- 51 Ker imata pojma iz točke 48 te sodbe odločilno vlogo pri opredelitvi nacionalne zakonodaje, ki se uporablja na področju socialne varnosti v skladu s kolizijskimi pravili, določenimi v členu 14 Uredbe št. 1408/71 in členu 13 Uredbe št. 883/2004, je avtonomna razlaga teh pojmov še toliko pomembnejša, kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točki 39 sklepnih predlogov, zaradi pravila enotnosti, na katero je bilo opozorjeno v točki 41 te sodbe, v skladu s katerim je treba za zakonodajo, ki se uporablja, določiti zakonodajo samo ene države članice.
- 52 Najprej je treba v zvezi z uporabljenimi izrazi v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča upoštevati njihov običajni pomen v vsakdanjem jeziku, ker v Uredbi št. 1408/71 ali Uredbi št. 883/2004 ni nobene opredelitve pojma „oseba, ki je zaposlena kot član [...] osebja v podjetju“ v smislu člena 14, točka 2(a), Uredbe št. 1408/71 in pojma „delodajalec“ v smislu člena 13(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004 (glej po analogiji sodbo z dne 3. septembra 2014, *Deckmyn in Vrijheidsfonds*, C-201/13, EU:C:2014:2132, točka 19 in navedena sodna praksa).
- 53 Glede običajnega pomena teh izrazov je treba ugotoviti, da razmerje med „delodajalcem“ in njegovim zaposlenim „osebjem“ praviloma pomeni, da med njima obstaja razmerje podrejenosti.
- 54 Dalje, glede konteksta, v katerega spadata pojma iz točke 48 te sodbe, je treba spomniti, da je uporaba sistema kolizijskih pravil, uvedenega s tema uredbama, namreč odvisna le od objektivnega položaja, v katerem je zadevni delavec (glej v tem smislu sodbo z dne 4. junija 2015, *Fischer-Lintjens*, C-543/13, EU:C:2015:359, točka 38 in navedena sodna praksa).
- 55 Poleg tega je Sodišče v okviru razlage uredb na področju socialne varnosti pred Uredbo št. 883/2004, zlasti razlage določb o kolizijskih pravilih v primeru napotitve delavcev, zajetih v členu 13(a) Uredbe Sveta št. 3 z dne 25. septembra 1958 o socialni varnosti delavcev migrantov (UL 1958, 30, str. 561), nato pa v členu 14, točka 1(a), Uredbe št. 1408/71, v bistvu razsodilo, da je podjetje, ki mu „običajno pripada“ delavec, v smislu navedenih določb, tisto podjetje, pod nadzorom katerega je delavec, pri čemer se na tak pogoj sklepa iz vseh zadevnih zaposlitvenih okoliščin (glej v tem smislu sodbi z dne 5. decembra 1967, *van der Vecht*, 19/67, EU:C:1967:49, str. 457, in z dne 10. februarja 2000, *FTS*, C-202/97, EU:C:2000:75, točka 24).
- 56 Sodišče je med drugim razsodilo, da je treba podjetje, ki je zaposleno osebo napotilo na ozemlje druge države članice, da bi tam opravljala delo pri drugem subjektu, šteti za edinega delodajalca te osebe, zlasti glede na kontinuiteto razmerja podrejenosti med navedeno osebo in tem delodajalcem za celotno obdobje zaposlitve, tako da bi bilo treba za to delo šteti, da je bilo opravljeno za to podjetje v smislu člena 13(a) Uredbe št. 3. Sodišče je pojasnilo, da to razmerje podrejenosti izhaja zlasti iz tega, da zadevno podjetje tej osebi plačuje plačo in ji lahko odpove pogodbo o zaposlitvi zaradi napak, ki naj bi jih storila pri opravljanju svojega dela pri tem subjektu uporabniku (glej v tem smislu sodbo z dne 17. decembra 1970, *Manpower*, 35/70, EU:C:1970:120, točke 17, 18 in 20).

- 57 Sodišče je tudi poudarilo, da je treba pri presoji, ali je delavec zajet s pojmom „oseba, ki je običajno zaposlena na ozemlju dveh ali več držav članic“ v smislu člena 14, točka 2, Uredbe št. 1408/71, ki je zdaj naveden v členu 13(1) Uredbe št. 883/2004, upoštevati morebitno razliko med podatki, navedenimi v zadevnih pogodbah o zaposlitvi, na eni strani, in načinom, kako so se obveznosti dejansko izvajale v praksi v skladu s temi pogodbami, na drugi strani (glej v tem smislu sodbo z dne 4. oktobra 2012, Format Urządzenia i Montażu Przemysłowe, C-115/11, EU:C:2012:606, točka 41).
- 58 Natančneje, Sodišče je pojasnilo, da lahko zadevni nosilec, če je potrebno, poleg besedila pogodbenih dokumentov upošteva tudi elemente, kot so način, na katerega so se predhodno v praksi izvajale pogodbe o zaposlitvi med delodajalcem in zadevnim delavcem, okoliščine, v katerih so bile te pogodbe sklenjene, ter – bolj na splošno – značilnosti in oblike dejavnosti, ki jih opravlja zadevno podjetje, če se lahko s temi dejavniki pojasni dejanska narava zadevnega dela (sodba z dne 4. oktobra 2012, Format Urządzenia i Montażu Przemysłowe, C-115/11, EU:C:2012:606, točka 45).
- 59 Sodišče je dodalo, da če iz drugih upoštevnih elementov, ki niso pogodbeni dokumenti, izhaja, da se zaposlitveni položaj zaposlene osebe dejansko razlikuje od tistega, opisanega v pogodbenih dokumentih, pomeni obveznost pravilne uporabe Uredbe št. 1408/71 to, da mora zadevni nosilec, ne glede na besedilo teh pogodbenih dokumentov, svoje ugotovitve opreti na dejanski položaj zaposlene osebe (glej v tem smislu sodbo z dne 4. oktobra 2012, Format Urządzenia i Montażu Przemysłowe, C-115/11, EU:C:2012:606, točka 46).
- 60 Ob upoštevanju elementov, navedenih v točkah od 52 do 59 te sodbe, je treba v zvezi s pojmom iz točke 48 te sodbe upoštevati objektivni položaj, v katerem je zadevna zaposlena oseba, in vse okoliščine njene zaposlitve.
- 61 Čeprav je lahko v tem okviru sklenitev pogodbe o zaposlitvi med zaposleno osebo in podjetjem pokazatelj obstoja razmerja podrejenosti med prvonavedeno in drugonavedenim, ta okoliščina sama po sebi ne omogoča nedvomne ugotovitve o obstoju takega razmerja. Za tako ugotovitev je namreč treba upoštevati ne le informacije, ki jih formalno vsebuje pogodba o zaposlitvi, ampak tudi način, kako se obveznosti, ki jih imata tako delavec kot zadevno podjetje, v praksi izpolnjujejo v okviru te pogodbe. Tako je treba ne glede na besedilo pogodbenih dokumentov opredeliti subjekt, pod nadzorom katerega je dejansko delavec, ki v praksi nosi ustrezajoče stroške plač in ki dejansko odloča o odpovedi pogodbe o zaposlitvi temu delavcu.
- 62 Poudariti je treba, da razlago, navedeno v točkah 60 in 61 te sodbe, potrjujejo cilji, ki jim sledijo določbe, navedene v točki 48 te sodbe, ter splošneje, uredbi št. 1408/71 in št. 883/2004 v celoti.
- 63 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je cilj Uredbe št. 1408/71 zagotoviti prosto gibanje zaposlenih in samozaposlenih oseb v Evropski uniji ter pri tem upoštevati posebnosti posameznih nacionalnih zakonodaj o socialni varnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 9. marca 2006, Piatkowski, C-493/04, EU:C:2006:167, točka 19). Prav tako je cilj Uredbe št. 883/2004, kot je razvidno zlasti iz njenih uvodnih izjav 1 in 45, zagotoviti koordinacijo nacionalnih sistemov socialne varnosti držav članic, da bi se zagotovilo učinkovito uresničevanje pravice do prostega gibanja oseb in s tem prispevalo k izboljšanju življenjskega standarda in pogojev za zaposlitev oseb, ki se gibljejo v Uniji (sodba z dne 13. julija 2017, Szoja, C-89/16, EU:C:2017:538, točka 34). Z zadnjenavedeno uredbo so bila namreč posodobljena in poenostavljena pravila iz Uredbe št. 1408/71, njen cilj pa je ostal enak cilju zadnjenavedene uredbe (sodba z dne 6. junija 2019, V, C-33/18, EU:C:2019:470, točka 41 in navedena sodna praksa).
- 64 Kot je razvidno iz točk od 42 do 44 te sodbe, je člen 14, točka 2, Uredbe št. 1408/71 del tega cilja, ker določa pravila o odstopanju od pravila države članice zaposlitve, določenega v členu 13(2)(a) te uredbe, prav zato, da bi se izognili zapletom, ki bi sicer lahko izhajali iz uporabe zadnjenavedenega pravila v položajih, ki vključujejo opravljanje dejavnosti v dveh ali več državah članicah. Enako velja za člen 13(1) Uredbe št. 883/2004, s katerim so bila poenostavljena pravila iz člena 14, točka 2, Uredbe št. 1408/71, hkrati pa je bil, tako kot zadnjenavedena določba, namenjen preprečevanju istih zapletov.

- 65 S tega vidika je namen pravil o odstopanju, določenih v določbah, navedenih v točki 48 te sodbe, zagotoviti, da se v skladu s pravilom enotnosti, na katero je opozorjeno v točki 41 te sodbe, za delavce, ki opravljajo dejavnosti v dveh ali več državah članicah, uporablja zakonodaja samo ene države članice, tako da se v ta namen določijo navezne okoliščine, pri katerih se upošteva objektivni položaj teh delavcev, da bi se olajšalo njihovo prosto gibanje.
- 66 Razlaga pojmov, uporabljenih v teh določbah, pri kateri se ne bi upošteval objektivni položaj zaposlene osebe, temveč bi temeljila le na formalnih elementih, kot je sklenitev pogodbe o zaposlitvi, pa bi podjetjem omogočila, da premestijo kraj, ki ga je treba šteti za upoštevnega za določitev nacionalne zakonodaje o socialni varnosti, ki se uporabi, taka premestitev pa v resnici ne spada v cilj zagotovitve učinkovitega uresničevanja prostega gibanja delavcev.
- 67 Poleg tega, če bi se podjetjem dovolilo, da kraj, ki ga je treba upoštevati pri določitvi nacionalne zakonodaje o socialni varnosti, ki se uporablja, premestijo na način, naveden v prejšnji točki, bi se prezrlo dejstvo, da – kot izhaja iz sodne prakse, navedene v točki 54 te sodbe – kolizijska pravila, določena med drugim v členu 14, točka 2, Uredbe št. 1408/71 in členu 13(1) Uredbe št. 883/2004, niso odvisna od proste izbire zaposlene osebe, podjetij ali pristojnih nacionalnih organov, ampak od objektivnega položaja, v katerem je ta delavec.
- 68 Res je, da je sistem, uveden z vsako od teh uredb, le sistem koordinacije zakonodaj držav članic na področju socialne varnosti, in ne harmonizacija navedenih zakonodaj. Za tak sistem pa je značilno, da obstajajo razlike med sistemi socialne varnosti držav članic, zlasti glede višine socialnih prispevkov, ki jih je treba plačati na podlagi opravljanja dane dejavnosti (glej v tem smislu sodbi z dne 15. januarja 1986, Pinna, 41/84, EU:C:1986:1, točka 20, in z dne 9. marca 2006, Piatkowski, C-493/04, EU:C:2006:167, točka 20 in navedena sodna praksa).
- 69 Vendar bi bil cilj navedenih uredb, kot je naveden v točki 63 te sodbe, lahko ogrožen, če bi sprejeta razlaga pojmov iz točke 48 te sodbe podjetjem olajšala možnost uporabe povsem umetnih konstruktov, da bi lahko uporabila ureditve Unije zgolj zato, da bi ta podjetja imela korist od razlik med nacionalnimi sistemi. Natančneje, zaradi take uporabe te ureditve bi lahko prišlo do negativnega pritiska na sisteme socialne varnosti držav članic in morda navsezadnje na raven varstva, ki jo te države ponujajo.
- 70 Nazadnje, zgornjih ugotovitev ni mogoče ovreči s trditvijo, da bi morala ta pojma temeljiti izključno na merilu obstoja pogodbe o zaposlitvi, ker naj bi to merilo – ki ga je zlahka mogoče preveriti – imelo prednosti v smislu pravne varnosti, saj naj bi zagotavljalo večjo predvidljivost sistema socialne varnosti, ki se uporablja.
- 71 Kot je pravilno navedla nizozemska vlada, razlaga navedenih pojmov z merili, katerih namen je določiti dejanski položaj zadevnega delavca, omogoča prav zagotovitev spoštovanja načela pravne varnosti.
- 72 Poleg tega tako uredbi št. 1408/71 in št. 574/72 kot uredbi št. 883/2004 in št. 987/2009 določajo mehanizme obveščanja in sodelovanja, katerih namen je zagotoviti pravilno uporabo določb, navedenih v točki 48 te sodbe.
- 73 Tako po eni strani poleg tega, da člen 84a Uredbe št. 1408/71 nosilec in osebam, ki jih ta uredba zajema, nalaga vzajemno obveznost obveščanja in sodelovanja, člen 12a Uredbe št. 574/72 med drugim določa pravila o izmenjavi informacij za namene uporabe člena 14(2) Uredbe št. 1408/71.
- 74 Po drugi strani je namen možnosti in vzajemnih obveznosti obveščanja in sodelovanja, ki jih Uredba št. 883/2004 določa za nosilce in osebe, zajete s to uredbo, kot so te iz člena 76 navedene uredbe, ter postopka za uporabo člena 13 te uredbe, določenega v členu 16 Uredbe št. 987/2009, zadevnim

nosilec in osebam omogočiti, da imajo na voljo potrebne podatke za zagotovitev pravilne uporabe pojma „delodajalec“ v okviru določitve zakonodaje, ki se uporablja na podlagi člena 13(1)(b) Uredbe št. 883/2004.

- 75 Iz zgornjih preudarkov izhaja, da je treba tako za namene člena 14, točka 2(a), Uredbe št. 1408/71 kot člena 13(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004 šteti, da voznik tovornega vozila v mednarodnem prometu ni zaposlen v podjetju, s katerim je formalno sklenil pogodbo o zaposlitvi, ampak v prevoznem podjetju, ki ima dejanski nadzor nad njim, ki v praksi nositi ustrezajoče stroške plače in ki dejansko odloča o odpovedi pogodbe o zaposlitvi temu delavcu.
- 76 V obravnavanem primeru je iz navedb predložitvenega sodišča razvidno, da so bili zadevni vozniki tovornih vozil v obdobjih, ki se obravnavajo v postopku v glavni stvari, z družbo AFMB povezani s pogodbami o zaposlitvi, v katerih je bilo določeno, da je družba AFMB delodajalka teh delavcev, in navedeno, da se uporablja ciprsko delovno pravo.
- 77 Vendar je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da so te voznike tovornih vozil, ki so v teh obdobjih ves čas ohranili stalno prebivališče na Nizozemskem, pred sklenitvijo pogodb o zaposlitvi z družbo AFMB izbrala prevozna podjetja sama in da so po sklenitvi navedenih pogodb opravljali poklicno dejavnost v imenu in na tveganje teh prevoznih podjetij. Poleg tega, čeprav je bilo s pogodbami o upravljanju voznega parka, ki so jih sklenili navedena prevozna podjetja in družba AFMB, zadnjenavedeni zaupano upravljanje težkih tovornih vozil in čeprav je bila družba AFMB zadolžena za obračunavanje plač, iz navedb predložitvenega sodišča izhaja, da so dejanske stroške teh plač prek provizije, ki je bila izplačana družbi AFMB, prevzela prevozna podjetja iz postopka v glavni stvari. Poleg tega je odločitev prevoznega podjetja, da se ne bo več posluževalo storitev voznika tovornih vozil, na splošno pomenila takojšna odpoved pogodbe o zaposlitvi temu vozniku s strani družbe AFMB, tako da je prevozna podjetje dejansko odločalo o odpovedih pogodb o zaposlitvi, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.
- 78 Nazadnje je treba dodati, da je bil del voznikov tovornih vozil v postopku v glavni stvari pred sklenitvijo pogodb o zaposlitvi z družbo AFMB že zaposlen pri prevoznih podjetjih in da se v skladu z ugotovitvami predložitvenega sodišča „dnevni potek dogodkov ni spremenil ali se je komaj spremenil po posredovanju družbe AFMB v razmerju med [vozniki tovornih vozil] in [temi podjetji]“, pri čemer so bili ti še naprej dejansko popolnoma na voljo in pod nadzorom navedenih podjetij.
- 79 Iz zgornjih navedb izhaja, da so bili – ne glede na ureditev Unije, ki velja za voznike tovornih vozil v postopku v glavni stvari, in sicer Uredba št. 1408/71 ali Uredba št. 883/2004 – ti vozniki v zadevnih obdobjih očitno člani osebja prevoznih podjetij in da so bila ta podjetja njihovi delodajalci v smislu člena 14, točka 2(a), prvonavedene uredbe in člena 13(1)(b) drugonavedene uredbe, tako da se zdi, da je zakonodaja o socialni varnosti, ki se zanje uporablja, nizozemska zakonodaja, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.
- 80 Glede na vse zgoraj navedene preudarke je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 14, točka 2(a), Uredbe št. 1408/71 in člen 13(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004 razlagati tako, da je delodajalec voznika tovornega vozila v mednarodnem prometu v smislu teh določb podjetje, ki ima dejanski nadzor nad tem voznikom tovornih vozil, ki v praksi nosi ustrezajoče stroške njegove plače in ki dejansko odloča o odpovedi pogodbe o zaposlitvi navedenemu vozniku, ne pa podjetje, s katerim je ta voznik tovornega vozila sklenil pogodbo o zaposlitvi in ki je v tej pogodbi formalno navedeno kot delodajalec tega voznika.

Drugo in tretje vprašanje

- 81 Na drugo in tretje vprašanje ob upoštevanju odgovora na prvo vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 82 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Člen 14, točka 2(a), Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, v različici, kakor je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 631/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004, in člen 13(1)(b)(i) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 465/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012, je treba razlagati tako, da je delodajalec voznika tovornega vozila v mednarodnem prometu v smislu teh določb podjetje, ki ima dejanski nadzor nad tem voznikom tovornih vozil, ki v praksi nosi ustrezajoče stroške njegove plače in ki dejansko odloča o odpovedi pogodbe o zaposlitvi navedenemu vozniku, ne pa podjetje, s katerim je ta voznik tovornega vozila sklenil pogodbo o zaposlitvi in ki je v tej pogodbi formalno navedeno kot delodajalec tega voznika.

Podpisi